

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: O. Cojocaru
Curtea de Apel Chișinău
Judecători: V. Pruteanu, M. Guzun, Iu. Cimpoi
Curtea Supremă de Justiție
Judecători: V. Doagă, S. Moldovan, Iu. Oprea

Dosarul nr. 2rh-181/14

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

21 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Ghenadie Nicolaev, Ion Druță,

Valentina Clevadî, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Lilia Vasilevici, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Budan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014, prin care a fost declarat inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

C O N S T A T Ă :

La 24 mai 2013, Oleg Budan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Oleg Budan a indicat că la data de 15 decembrie 2001 la Judecătoria Centru, mun. Chișinău a fost pusă pe rol cererea de chemare în judecată a SC „Electron” SRL împotriva Publicației periodice „Аргументы и факты Молдова”, Veaceslav Borodaev, Oleg Budan și Dumitru Perelighin cu privire la apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

Consideră că greșit Judecătoria Centru, mun. Chișinău a pus pe rol pricina dată, încălcînd grav normele de drept material și procedural, nepărtinitor a apreciat explicațiile reprezentantului întreprinderii SC „Electron” SRL privind reputația ponegrită în articolul contestat „Чужой зять” publicat în Publicația periodică „Аргументы и факты Молдова” - pe parcursul a 1,5 ani. În zece ședințe de judecată și pînă la moment Judecătoria Centru, mun. Chișinău nu a emis o hotărîre

în pricina dată.

Menționează că prin acțiunile instanței de judecată i-a fost încălcat dreptul său la judecarea în termen rezonabil a cauzei și există temei legal pentru acordarea unei compensații echitabile pentru încălcarea comisă.

Timp de aproximativ de 18 luni, a fost prezent la toate ședințele de judecată și a fost nevoit să lipsească de la serviciu, să fie stresat referitor la mersul și metodele desfășurării judecării cauzei, încălcări care au fost semnificative și substanțiale și negative pentru dânsul personal. Situația creată în mod incontestabil îi încalcă drepturile sale garantate de art. 6 al CEDO.

Cere, Oleg Budan constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în mărime de 18000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 iulie 2013 acțiunea lui Oleg Budan a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 22 august 2013, în termenul prevăzut de lege, Oleg Budan a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Oleg Budan. S-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 iulie 2013, și s-a emis o nouă hotărîre prin care: S-a admis parțial acțiunea lui Oleg Budan împotriva Ministerului Justiției. S-a constatat încălcat dreptul lui Oleg Budan la judecarea în termen rezonabil a cauzei intentate de Societatea comercială „Electron” SRL împotriva Publicației periodice „Аргументы и факты Молдова”, Veaceslav Borodaev, Oleg Budan și Dumitru Perelighin cu privire la apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Oleg Budan prejudiciul moral în mărime de 2000 (două mii) lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 192 alin. (1) CPC, care reglementează aspecte ce țin de termenele de judecare a pricinilor civile, concluzionînd că pricinile civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil.

Totodată, a fost indicat că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 20.01.2014, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2013 și menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 iulie 2013.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost declarat inadmisibil.

La 27 martie 2014, judecătorea Lilia Vasilevici a depus cerere de revizuire a Încheierii Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014, solicitînd casarea acesteia, cu trimiterea cazului la rejudecare.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că judecătoria Judecătoriei Centru, mun. Chișinău - Lilia Vasilevici - nu a fost atrasă ca parte în proces și în baza art. 447 lit. b) CPC este în drept să depună cererea de revizuire.

Indică că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2013 a fost motivată dispoziția de intentare a procedurii disciplinare în privința sa, ca judecător sub președenția căruia a fost examinată cauza „Electron” împotriva lui Budan O. și alții cu privire la apărarea reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral. A mai indicat că cererea de revizuire este înaintată în temeiul art. 449 lit. c) CPC – revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Examinând motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea depusă urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

Conform art. 452 alin. (2) CPC, dezbaterile sînt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 27 martie 2014, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuentul solicită revizuirea Încheierii Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 și temei de revizuire invocă art. 449 lit. c) din CPC.

Colegiul remarcă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) CPC, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi – fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

În cererea de revizuire, s-a indicat că temei pentru a revizui Încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 constituie faptul că judecătoria Lilia Vasilevici nu a fost atrasă ca parte în proces.

Potrivit art. 447 lit. b) CPC, sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

La caz, prin Încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014, a fost declarat

inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, obiectul litigiului îl constituie constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Respectiv, judecătoria Lilia Vasilevici nu este parte la proces, iar procedura disciplinară intentată asupra ei nu este obiectul litigiului pe cauza respectivă.

Mai mult, reieșind din prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, judecătorul (instanța de judecată) care a examinat cauza în fond nu este atras în proces, acesta în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) al Legii menționate, prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, cu referire la participarea părților într-un astfel de proces, stabilește că, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Astfel, nu este argumentată invocarea reviziei cum că drepturile sale au fost lezate prin neatragera în proces.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele,

că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Conform celor expuse și în baza art. 449, 453 CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Lilia Vasilevici împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014, în pricina civilă la acțiunea lui Oleg Budan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ghenadie Nicolaev

Ion Druță

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea